

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa B. N.

przeciwko Teatrowi w W.

o odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu,
ustalenie warunków pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 22
stycznia 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 16 marca 2023 r., sygn. akt VIII Pa 123/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od B. N. na rzecz Teatru w W. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 1.350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 16 marca 2023 r. oddalił apelację powoda B. N. od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 17 czerwca 2022 r., oddalającego jego powództwo o zasądzenie od pozwanego Teatru kwoty 46.800 zł tytułem odszkodowania za

naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu w zakresie wynagrodzenia oraz umarzającego postępowania w zakresie roszczenia o ukształtowanie treści stosunku pracy powoda z pozwanym wobec cofnięcia w tym zakresie pozwu.

Powód zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji skargą kasacyjną, podnosząc zarzut naruszenia prawa materialnego: art. 11² w związku z art. 18^{3c} § 1–3 w związku z art. 18^{3d} w związku z art. 78 § 1 i 2 k.p., przez błędną jego wykładnię polegającą na błędnym przyjęciu, że powód nie wykonywał u strony pozwanej prac o jednakowej wartości, jak inni realizatorzy dźwięku, co pozwalało na różnicowanie między realizatorami dźwięku wynagrodzenia za pracę, w tym przez błędne przyjęcie, iż praca realizatora dźwięku przy tzw. monitorach nie była pracą o jednakowej wartości, jak praca realizatora dźwięku na tzw. froncie, a doświadczenie zawodowe pracowników pozwalało na różnicowanie ich wynagrodzenia za pracę mimo istnienia dodatku stażowego.

W świetle powyższego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w całości i orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie na rzecz powoda od strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego za obie instancje oraz postępowania ze skargi kasacyjnej według norm przepisanych.

W ocenie skarżącego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a nadto w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie, czy w okolicznościach pracy u tego samego pracodawcy, na takim samym stanowisku realizatora dźwięku, przy identycznym formalnie zakresie obowiązków, posiadaniu przez obu porównywanych pracowników wymaganych na stanowisku realizatora dźwięku kwalifikacji, wykonywana bez zastrzeżeń praca realizatora dźwięku odpowiedzialnego za tzw. monitory (odsłuchy dźwięku, dźwięk słyszany przez artystów wykonawców) może być wynagradzana aż o 33% mniej od pracy realizatora dźwięku odpowiedzialnego za tzw. front (dźwięk słyszany przez publiczność)?

Pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa adwokackiego w wysokości prawem przewidzianej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna nie jest kolejnym środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, także postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Spełnienie tego wymogu polega na przedstawieniu odpowiedniego, wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2015 r., III PK 6/15, LEX nr 1723780). Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych elementach

skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14, LEX nr 1678089).

Zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw.

Zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ma mieć poważny, istotny i uniwersalny charakter. Powinno dotyczyć zasadniczych kontrowersji lub rozbieżnych ocen prawnych, które nie zostały dotychczas rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, a ich rozstrzygnięcie jest konieczne zarówno dla prawidłowego wyniku sprawy, jak i przyczynia się do rozwoju judykatury. Skarżący powinien - oprócz sformułowania zagadnienia prawnego - przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być nadto istotne z uwagi na wagę przedstawionego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Nie może mieć zatem charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, LEX nr 1678102).

Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może sprowadzać się do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Z kolei, oczywista zasadność skargi to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, która pozwala na ocenę, że zaskarżone orzeczenie nie powinno pozostać w obrocie prawnym, ponieważ doszło przy jego ferowaniu do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego. Wadliwość orzeczenia oznacza przy tym przede wszystkim jego sprzeczność z normami prawa materialnego, które stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia sądu.

W świetle powyższych założeń wypada stwierdzić, że skarżący nie wykazał żadnej z powołanych przesłanek przedsądu.

Przedstawione zagadnienie prawne ma charakter kazuistyczny i odnosi się do konkretnego stanu faktycznego ustalonego przez Sąd Okręgowy. Skarżący nie wskazuje na abstrakcyjny problem związany z wykładnią prawa, lecz oczekuje od Sądu Najwyższego potwierdzenia proponowanego przez autora skargi rezultatu subsumpcji przepisów prawa (w istocie niepowołanych w treści zagadnienia prawnego) do ustalonego przez Sąd drugiej instancji stanu faktycznego.

Według ustaleń Sądu Okręgowego, analiza porównawcza powoda oraz pracownika P. P. pozwalała na stwierdzenie, że mimo, iż obaj zajmują tożsame stanowiska pracy (realizatora dźwięku) przy tożsamości zakresu obowiązków i poziomu wykształcenia (średnie techniczne), nie wykonują pracy tego samego rodzaju o jednakowej wartości, a świadek P. P. ma inny zakres faktycznie wykonywanych obowiązków z punktu widzenia różnorodności umiejętności i przydatności dla przydzielanych doraźnych zadań uwzględniających specyfikę realizowanych projektów scenicznych czy realizatorskich u strony pozwanej. P. P. ma większe i zróżnicowane doświadczenie w zakresie realizacji spektakli, festiwali, imprez masowych, warsztatów, wykładów dla studentów, realizacji dźwięku w

projektach i programach telewizyjnych (także w aktywności zawodowej poza stroną pozwaną), w realizacji spektakli z muzyką na żywo (live), trudniejszych i wymagających szerszej wiedzy oraz umiejętności (u strony pozwanej); wreszcie ma także pożądaną umiejętność strojenia systemów nagłośnieniowych bez konieczności każdorazowej pomocy serwisu zewnętrznego. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego, powód takich indywidualnych doświadczeń i dodatkowych umiejętności nie ma; pracuje głównie u strony pozwanej przy realizacji spektakli z muzyką odtwarzaną. W realiach niniejszego postępowania strona pozwana wykazała, czy i w jakim zakresie praca świadka P. P. różni się od pracy powoda i do jakich przedsięwzięć artystycznych jest on angażowany (preferowany) z uwagi na swoje unikalne umiejętności i indywidualne przymioty, co uzasadnia jego zwiększoną przydatność dla realizacji projektów scenicznych i dźwiękowych dla potrzeb pozwanego.

Sformułowane przez powoda zagadnienie prawne nie zostało odrębnie uzasadnione. Skarżący nie przedstawia żadnego wyводу prawniczego pozwalającego ocenić, czy w istocie zachodzi konieczność rozstrzygnięcia tegoż zagadnienia z uwzględnieniem wymogów stawianych powołanej przesłance przedsądu. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący sformułował jedynie pytanie, i tym samym wymusił poszukiwanie argumentacji za istotnością tego pytania w podstawach skargi. Tymczasem podstawy skargi kasacyjnej nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym. O tym, że skarga zasługuje na przyjęcie jej do rozpoznania, nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw. Sąd Najwyższy - orzekając w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - bada jedynie wniosek i jego motywy (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), bez wnikania w ocenę zasadności podstaw kasacyjnych (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974 i z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, LEX nr 2312016).

Także zarzut oczywistej zasadności skargi nie został sprecyzowany, odniesiony do naruszenia jakiegokolwiek przepisu prawa, w szczególności prawa materialnego. Na marginesie warto nadmienić, że nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni

określonych przepisów prawa i zarazem, że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX nr 1770903).

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że wniesiona przez powoda skarga kasacyjna nie odpowiada wymaganiom stawianym przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁹ § 1 k.p.c., gdyż nie wykazuje, że zachodzi jedna z ustawowych przesłanek przysądu, wobec czego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

r.g.